

ივერია

№ 15, 1989 წლის 20 ოქტომბერი

„მარად და აყვავდეს, საქართველო, მე ვარ შენთან, მე ვარ შენი თანამეგობარი უკვლავ სულს“

შეხვედრის შედეგად

„შენ იყო მხოლოდ“

მშობელი მიწაზე: თუ რისთვის გინდა, უკანასკნელი მიიღე ჩემგან.

სიყვარულის ღვინო და შესვლი სუნამოები.

გარ. რეზაქიძე

მერაბ კოსტავა და 9 აპრილი საბოლოოდ დაკავშირდა 1989 წელს. ღია, ქართველმა ვაჟებმა, მოქალაქემ და ეროვნულმა გმირმა მარტონი მანცე ვერ გაუშვა სუფთა შინაგანად გათავისუფლებული ქართველი გოგონები - თამარკო, ნანა, ნათია, ანა, მანანა, ნატო, ელისო, დეა, ნინო... და ნახევარი წლის შემდეგ გაავრცელა ისინი მარადისობაში. მერაბი მიაღწევს ჩვენს წმინდა ასულებს ისეთი, როგორც იხილა იგი მისმა ვაჟიშვილებმა:

„შეგნობიანი შეისვენებს მგზავრობის შუა, წამოიძინებს, ამის ღრუ შუა.“

გზას გაუღებდა ღვინო და ღვინო მხოლოდ... არ შეაშინებს დასკვნებს გზად ზღვრულად...

საქართველოს ისტორიის ყველა მომენტში ჩანს პიროვნება, რომელიც ერის პიროვნება და აღმშენებელი იქნება ყველაზე აქტიური მატარებელი. ასეთი ინდივიდის მრავალგვარად ერის გაქორციელების წინაშე დგას. გმირთა გამოჩენა წყნარად ნორმალურ, თავისუფალ საზოგადოებაში არაა ისეთი მკაფიო, როგორც დამონებული, თავისუფლებისთვის მებრძოლ ერებში, ისეთ ყოფილი, როგორც სოციალისტური და დამონებული კანონების არაპირობითი ჯალბით მართლმართლობის ცვლილება, მაშინ ერის გამართვა საკუთარ გენერაციურ თვისებებზე და ეროვნული სულის სიმტკიცეზე დაბრუნებული.

სწორედ ამ დროს მოვიდა ეროვნულ მომართვაში მერაბ კოსტავა. მისი ნათელი ასახვონება ჩვენს ბნელ საზოგადოებას, ჩვენს უიმედობას, დარღვა და სივსება. გვიწვავდა იმდენი მომადლისა, გინსი ბრძოლისა და სურვილის თავდადებისა. მისი ნათელი ასახვონება არა მარტო გარემო საზოგადოებას, არამედ ცალკეულ პიროვნებებსაც. ამის შემდეგ მათი ღირსი ნაწილი თავად ხდებოდა ნათელისა და სიბრწყინის გამოქვამელი. მერაბ კოსტავა თაბიდანვე გარკვევით დამკვიდრდა პუბლიკის სახელი ეროვნულ მოძრაობაში: ჩვენგან მისი წასვლის შემდეგ უფრო დაიკუმშა პუბლიკის მიმართ ამ სფეროში.

მოქმედებულის ეროვნული გრძნობა, ანუ შეცნობა ქართველობისა, წარმოადგენდა იმ უტყუარ ორიენტირს, რომელიც გზას გიწვავდა ყოველგვარ რთულ სიტუაციაში, მერაბ! ამ გრძნობით ელვადობდა თვითმყოფად ქართულ პოლიტიკას. ქართული სიმღერა ღრმად ენახებოდა თავშეზღუდვით, შეისისხებოდა და სიცოცხლის ბოლომდე არც გაიდატანია მისთვის.

ცხოვრების სამოქმედო პროგრამად გაიხადე მებრძოლი ქართველის გულისკმა. თუნდაც ისეთი ჩვეულებრივისა, როგორც 1924 წლის მონაწილის შაქო ბაღრაშვილისა იყო: „საქვეყნო საქმე ისეთი რამ არის, რომ შეიძლება მას კაცი შეეწიოს კიდევაც. მაგრამ იცოდ, თუ შენს ქვეყანას ეს დასჭირდა, თავი არ უნდა დაიშურო.“ - ასე ცხოვრობდა მერაბ, მერაბ, ასეთი შეგნებით მიღწეული მამულიშვილურ საქმეზე და შემდეგ ცი-

ხეშიც. შედარებით ხალხ, რომ 1977-1987 წლებში სამშენებლო სფეროში მუშაობდა და მშენებელი-ფერ შეესწავრა ქართველი ერის დაცემის ყველაზე ამაღლებულ მონაკვეთს. თუმცა, რაღას არ მოესწარი, - სწორედ შენ იქვე ბნელი ძალების მთავარ ხაზში ხდებ, და მარადია, სულიერად უფლებდო გამთხველი ბოროტების ისარაა წვიმიდან. მაგრამ ცხოვრება რა სახის საბრძოლო არ გადგებათა თვზე ამ სინამდვილეში მანცე არ იმჩინებდი, არ ტყულობდი; ერს, რომელსაც შენ თავი სჭირდებოდა, არ ურევინებდი საკუთარ ვირ-გარამს, არც ციხეში და არც გარეთ - არ გაყვლილბარ; ცუდებში, შიშით ან სხვა რამ მისაზრებოთ არასოდეს დაგინებია უკან, ყოველთვის მარადი იყავი ღვთისა და ერის წინაშე. ერისშვილად ღირსი სამუდამოდ და კირიონ II-ის თქმისა არ იყო, დასტურად იმისა, რომ: „კაცი შეეძინა ზინადისადვის და თვით ბუნებისა-გან ჩაბრუნებოდა მასში ღვთიური ნიჭი - ბიძა ჭეშმარიტებისა, რომელიც ერის კალს თავისუფლად“.

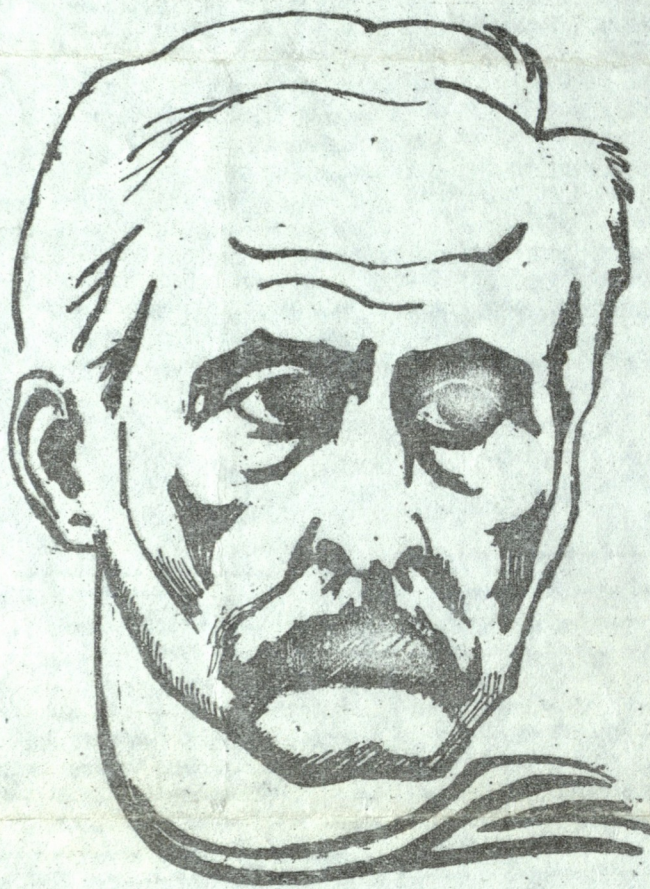
თავისუფლება! - ეს იყო შენი სამოქმედო პრინციპი. შენ თავისუფალი იყავი შენ-არსებითა და გაქანებით. გასურდა ასეთი შეგნებება პირობა მთელ ქართველ ერსაც. განა შენ არ ამოიღე თავისუფლება, როგორც პატივის საკრძოლველ შენა-ტყუარ მტრებს? - „როგორი თავისუფლებაა, საფარო ფრთხილად, შენს მოძრაობაში! განსაზღვრული ექსტაზი სიფრთხილად შენა-ტყუარად ყველაგანყოფილის სურვილი. თავისუფლება ღიადაც გულისხმობს ყოველს-მომცველობას და შენ უფრო ღრმად მას სიფრთხილად, რომლის სინაკლებსაც მომცემდალად განვიცდი მერაბ, როგორც პატივად.“

ღია, ბნელი გზებით იარე შენ, ჩვენი უფროსი მგზავრობა. მაგრამ რატომ პატივად ზოგიერთს, რომ აღნიშნა გაბედნიერება მხოლოდ მშვიდ ცხოვრებასა და კომფორტს შეგნებდა? შენთვის ასეთი ბედნიერება არ არსებობდა! განა სხვაგვარად დაღვრილი უმწავლეს განსაზღვრულ და პრობლემების შუაგულ ცენტრში? განა სხვაგვარად ასე ახლას მიიტანდი გულთან შენი ერის ტყვივლ? განა სხვაგვარად ის მერაბ კოსტავა იქნებოდა, როგორც იყავ? - რა თქმა უნდა, არა!

შენ არასდროს იმედი და ყურს არ უბრუნდი ღირსის ხმას, შენ დაბადებიდანვე ხინდის ხმაზე იყავი მომართული და თუ წილად გხვდა ღვთის გვირგვინი, ეროვნული მოძრაობის გამორისა, ყველაზე მეტად შენ-ზეა უპირანი იმის თქმა, რომ ეს გვირგვინი შენი წამების ნიშანი უფროა, ვიდრე ბედნიერებისა. პატარა სამშობლოში ღირსი გვირგვინი რომ იყოს, მერაბზე უკეთ ვინ შეიგრძნო მისი თაობაში?

იგი იტანჯა ქრისტიანთაგან და ქართველი ერისაგან. განა ეს ორი ცნება ერთმანეთს გამოირიცხავს? განა მერაბმა ყველაზე უკეთ არ იცოდა, რომ „სამშობლოსათვის სიკვდილი მოღმით გვაქვს დაბრუნებული“? მერაბზე საქართველოსათვის, ქართველი ერისათვის, მისი მომავლისა და წარადიდების სათვის აღესრულა.

აღსრულებული ქრისტიანისათვის გარდაცვალება - შობაა მარადიულობაში. სწორედ ესაა შენი უკვდავების დასაწყისი. მერაბ!

მერაბ კოსტავის დღეები

ილია ჭავჭავაძის საზოგადოების ქუთაისის განყოფილებას 12 ოქტომბერს დანიშნული პეტრეა გაგზავრებული კრება, რომელზეც ქაღალტის ინტელიგენციაც უნდა დასწრებოდა. შეხვედრაზე მიწვეულ იქნა ილია ჭავჭავაძის საზოგადოების გამგებების წევრები. შეხვედრაზე დასასწრებად ქუთაისში გაემგზავრა გამგებების რამდენიმე წევრი. მათთან ერთად გაემგზავრა მერაბ კოსტავაც, რომელმაც სურვილი გამოთქვა დასწრებოდა ამ შეხვედრას, თანაც წმინდა ილია მარადის საზოგადოების ქუთაისის განყოფილების მიერ დაგეგმილ წევრებზედ შეხვედრის აქტის ვიზიტინი უნდა გაერკვია.

ჩემი მერაბი

როგორც გიხსენებდა საქართველოში ეროვნული მოძრაობის აღმავლობა და, ამასთანავე, როგორც გეტყობდა გული, როგორ წუხდი და განიცდიდი ეროვნულ ძალა და ქსატესულობას. რამდენი გვისაუბრია იმ გზების მიერ-გაში, რომელიც შეამჭიდრობდა ეროვნულ მოძრაობას, უთითებდა გვირგვინით გამსჭვალავდა მის მონაწილეებს. ამ ცოტა ხნის ხნის წინათ მიხატარი, - მე და შენ ჩავდებოდა ამ საქმეს სათავეში, და მთელი დამე გაგვადენდა ამან ჩიქრსა და საუბარში.

ღირსი ილიას გზაზე ერთგულად, მტკიცედ მდგარი ვაჟი იყავი და რა დროს გამოგვიცალდა...

მშვიდობით, ჩემო ძმაო! ღმერთმა გაათავოს შენი სული, მერაბ!

ჯუმბერ კოპალიანი

ვითარცა ყრმა

როგორცაც სრულად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა, უწმინდესმა და უნეტარესმა ილია II-მ მერაბ კოსტავას დასასრულის შესახებ შეიტყო, მწუხარებით შეძრწუნებული შენიშნა, რომ მერაბი რაღაცთ დიდ ბავშვსა აგავდა, და მოიტანა სახარებრივად შესატყვისი ალგო:

„და მოწულა იესო ყრმასა და დაადგინა შორის მათსა და პეტრეს: ამინ გეტყვი, თქვენ: უკეთუ არა მოიკეთ და იქმნეთ, ვითარცა ყრმანი, ვერ შეხვიდეთ სასუფევლსა ცათასა, რამეთუ რომელმან დაიმბა-ბლოს თავი თვისი, ვითარცა ყრმა ესე, იგი უფროს იყოს სასუფევლსა ცათასა.“

მათე, 18.3,4,5

„მოყვასისა და ერის მსახურებად აღგვამართ და ნურც მიგვატოვებ განსაუდელი, ქრისტე მაცხოვარო.“

კ ვ ა ლ ი ნ ა თ ე ლ ი

არსებობენ აღმნიშვნები, რომელთა ცხოვრება ხიფათის, რისკის, განსაცდელის გარეშე წარმოუდგენელია. განგებაც თითქმის მათთვის იცის, ახალ-ახალ განსაცდელსა და უბედურებას ატეხს თავს, თითქმის ცდილობს, კიდევ ერთხელ შეამოწმოს, კიდევ ერთხელ გაუსინჯოს მათა...

ასეთ აღმნიშვნა კატეგორიას მიეკუთვნებოდა მერაბ კოსტავას, კაცი, რომელმაც მთელი ცხოვრება გაუყვალა გზით იარა. საღ არ მოიყვანა ბედმა, - ჯერ პერმის, პოლიტკური საკონცენტრაციო ბანაკი - 339/37, მერე გადასახლება, შემდეგ ისევ ციხეები და ბანაკები...

ჩვენ, ვისაც მის შემდეგ მოგვიხდა პერმის პოლიტკური ბანაკებში ყოფნა, იქ დაგვხვდა კეთილი მოგონებები მასზე. ძველი პატიმრები იხსენებდნენ ერთ ეპიზოდს: ზონაში ხმა გაეცა, ქართველი პატიმარი მოიყვანეს (როგორც შემდეგ გაიკეთა - ავთანდილ იმნაძე). პერმის ეს ზონა არაა და გაყოფილი - პატიმრები მას ღიღ და პატარა ზონას უწოდებდნენ, მათ ზონის არის "აკრძალული ზონა". ეს ზონა ერთმანეთს უკავშირდება კარით, რომლითაც აღმინისტრაცია სარგებლობს და რომელიც "აკრძალული" ზონაზე გადის. ბუნებრივია, პატიმრებს უფლება არა აქვთ იქ შესვლისა. ბანაკის აღმინისტრაციამ ქართველი პატიმრები სხვადასხვა ზონაში მოათავსა, რათა მათ ერთმანეთთან შეხვედრის საშუალება

არ ექონოდათ. ერთ ღელს მერაბს შეუნიშნავს, რომ კარი ღია ღარა. მიუხედავად სასტიკი აკრძალვისა, ქართულ სიტყვას მონატრებულ მერაბი მეორე ზონაში გადასულა, მაგრამ ავთანდილის ნახვა ვერ მოუხერხებია. შედარებით იოლად გადაარჩა - უკან დაბრუნეს და ორი თვე საპეციალურ საკანში მოათავსეს. იოლად გადაარჩა, რადგან აღმინისტრაციას ხელს არ ამძღვდა იმის განცხადება, რომ კარი ღია ღარათ, თორემ ასეთი მოქმედება შეეძლოდა გაქცევის მცდელობად დათვალა და იმდენი დრო დასასჯელი მიიმე დაელო. მაგრამ სასჯელის დამატების ან სხვა გარემოებისათვის სხვებს შეეძლო ყურადღების მიქცევა, იოლად მერაბ კოსტავას არა!

და რაოდენ სასიამოვნო იყო ამ ამბის მოსმენა ჩვენთვის, ქართველებისათვის, უცხო მოღვაწის და ჯიშის აღმნიშვნისგან, იმამგან, ვისაც თავდავტ ბევრი გადაიტანა და ვაგუცაობისა და გამბედაობის ფასიც კარგად იცოდნენ. მათ მოგონებებში მერაბს უკვე დამკვიდრებული პტონდა მუდამ სიმარჯისათვის მებრძოლი, თავდადებული აღმნიშვნის სახელი.

მან ყველგან ღატოვა თავისი კვალი, კვალი ნათელი...

გ ა ნ ა ნ გ ძ ა ბ ი რ ა ძ ე ტ ა რ ი ე ლ ლ ე ნ ი ნ ა შ ე ი ლ ი

ჩვენს მერაბი

ღელს სრულიად საქართველო დასტორის მერაბ კოსტავას, თავის მრავალჯერ და ჭირგადახდილ შეიღს, დაიღუპა კაცი, რომლის ცხოვრება თავისუფალი, ღამიანი, ძლიერი საქართველოსავე მიმავალ გზას, გაუნათებს მშობელ ერს.

"ნეტარ-იყვნენ დევნილი სიმარჯისათვის, რამეთუ მათი არს სასუფიველი ცაა!"

სიმარჯისათვის იბრძოდა, მარჯალი კაცი იყო და მის სახელს არასოდეს დაივიწყებს შთამომავლობა.

იღია ვაგუცაობის საზოგადოების აფხაზეთის განყოფილების სახელზე

ჯონი ლატარია

ნ ე ტ ა ვ ა

წიღს, 26 მაისს ბატონ მერაბს 50 წელი შეუსრულდა. ჩვენი განთქმისათვის მოღვაწის ტიტული დაეწყო... ვაი რომ ღვაწისკენ აღმოჩნდა ეს მოღვაწე!

იმ ღელს მის მათთან წითელ წაფილ ქუთაისში, იქვე ვაპირებდი რამდენიმე ღელს დარჩენას...

ღელს კი...

ვუყურებ მჭირასი მერაბის ნეტარ განმარტებულ მისულ ზღვა ხაღს; ვუყურებ სიკვდილ-სიცოცხლის მიჯნაზე მყოფ ზურაბს;

ვუყურებ სარეცხზე მოგვრულ ხასწარ ცვითელ თამარს;

ვუყურებ ამ უძმიდის გაჭირების წამს დაზავრულ, ამღვრულ ერს და -

მწუხარებით იღაგაწყვეტილი ვიქტორი: ნეტავ იმ საბედისწერო ღელს მის მათთან ერთად დაგვრდებოდაყვი უკან, რომ ჭოვდივდი ეს ცოცხალა და უწებებელს არ მებოდა და არ განმეცადა.

ანზორ აბუხანდაძე

მისი დაბადების ღელს

არ დამავიწყდება წიგნადიღი 26 მაისი... რესპუბლიკის მოღვაწი, უსინათლო ქალაქი... "დაუჯარი, რომ ძველ ხაზად იღწე იცის..." ისინი მღეროდნენ, ჩვენ ვტყვიანობდით... შემდეგ კიბებზე მერაბ კოსტავა გამოჩნდა, 26 მაისი მოგვიღო, დაგვიღო, ჩვენს მივუღო

საქართველო და გვილოცე

კიდევ ერთი უძვირფასესი სიცოცხლე შეიწირა ამ დაგესილმა წიღსადმა.

კიდევ ერთი ნაადრევი სიკვდილი იწვნია საქართველოს მრავალგზის დაკოლილმა გულმა.

მამულის, ენის, სარწმუნოებისათვის წამებული ვეშმარიტი რაინდი იყო, კლდე-სავით ძლიერი, მაგრამ ბავშვით რიგ-ლი გულისა და უმანკო სულის პატრონი, დაუშორილობელი და ულაღბო.

ჩამოვლაც კი ძნელია, იმდენი ქრისტონული, კეთილი საქმე წამოიწყო და ბოლოზე მოიყვანა, რამდენს იმედი ჩაუსახა, რწმენა აღუდგინა...

ღიახ, მრავალაგან განსხვავებით იგი იმსახურებდა მქუხარე ოჯახიებს, მხურვალე სიყვარულს, რასაც მის მიმართ მაღლიერი ერთი გამოხატავდა.

ვაი რომ ვერ მოესწრო სათაყვანებელი მამულის მოახლოებულ თავისუფლებას...

სუბუქი ყოფილიყო შენს ბაჯალზე გულე დაყრილი ქართული მიწა, მერაბ!

სანამ საქართველოს ღვგბრძელობა უწერია, სიცოცხლეშივე ღვგბრძელებული შენი წმინდა სახელიც უკვდავი, მარადყოცხალი იქნება!

ერთსა გთხოვ, მერაბ, - თამარი და ზურაბი დაგვილოცე, ერთიანი საქართველო დაგვილოცე...

როლანდ კალანდაძე

უკანასკნელი შეხვედრა

მახსოვს: გზა თბილისიდან ქუთაისამდე. თქვენ წინ იჯექით, როგორც ყოველთვის. თქვენს ღამაზ პროფილს ვუკუქრდი და გისმენდი. მხიარულ მენახე, მაგრამ პირადად მე - ასეთი არასოდეს. სახუარო ამბებს პყვე-ბოლით და თქვენებური ზოხი ხმით იცინო-ლით.

მახსოვს: არგვეთასთან ბენზინი გაგვითავდა. გა-კირდა შოვნა. ინსპექტორს უთხარი: "ქუ-თაისში ხაღნი გველოდება, იქნებ დაგვებ-მარო." ვინც იყავით, ეს მე ვუთხარი. და-ტრიალა ის კაცი და თქვენი სიყვარული ყველას დაგვებმარა.

მახსოვს: მასწავლებელთა სახლში რომ შევიდით, როგორ გაუნათა ხაღს თვალები თქვენს ღანახავზე!

მახსოვს: იმ ავბედით 13 ოქტომბრის ღიღს ჩემ-თან გამოთარე, ჩემთან დარჩენილი ზურა-ბი რომ წაგეყვანათ.

მახსოვს... უამრავი რამ მახსოვს, ბა-ტონი მერაბ, და არც არასოდეს დამავიწყ-ლებია, მაგრამ ეს უკანასკნელი "მახსოვს" უსაშველო ტყვილია, რომლითაც გემშვიდო-ბები.

გიზო თავაძე

ქუთაისის გლოვობს

ქუთაისი, ისევე, როგორც მთელი საქარ-თველო, შეაძრწუნა შენმა დაღუპვამ. ჩვენ-თვის უძმიდესმა 1989 წიღმა კიდევ ერთი ძვირფასი სიცოცხლე წაიღო.

შენი ცხოვრება, ალსაცე უძმიდისი ბრძოლებით, დარჩება რაინდული შეუპოვო-ბისა და ქრისტიანული სამირობის ბრწყი-ნვადე ნიშნად, რაზეც თაობები გაიხრდო-ბიან.

ტყვიღს, რომელსაც განვიციდი, დაჟა-რავს სიამაყის გრძნობა, რომ შენს გვერ-ლით და შენს ღრუში ვცხოვრობდით, ჩვენი ძვირფასო ბატონო მერაბ!

ილია ჭავჭავაძის საზო-გადოების ქუთაისის განყოფილება

ივანე ჯავახიშვილის საზოგადოება უღმრესი მწუხარებით იწყებდა, რომ ტრა-გიკულად დაიღუპა ქართველი ერის გმირი მ ი რ ა ბ კ ო ს ტ ა ვ ა და თანაგრძნობას უცხადებს განსვენე-ბულის ოჯახს.

საქართველოს რესპუბლიკური პარტია ღრმა მწუხარებით იწყებდა, რომ გარდა-იცვალა ქართული ეროვნული მოძრაობის აღიარებული ღიღი მ ი რ ა ბ კ ო ს ტ ა ვ ა და თანაგრძნობას უცხადებს განსვენე-ბულის ოჯახს.

საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუ-ფლებელი ორგანიზაცია (სეგო) ღრმა მწუ-ხარებით იწყებდა სამართადაცვითი მო-ძრაობის ღიღი მოღვაწის, ქართველი ხა-ღის უსაყვარლესი შეიღის მ ი რ ა ბ კ ო ს ტ ა ვ ა ს გარდაცვალებას.

გ ა ნ ა ნ გ ძ ა ბ ი რ ა ძ ე ტ ა რ ი ე ლ ლ ე ნ ი ნ ა შ ე ი ლ ი

ქართველმა ერმა დაჟარა თავისი უსაყვარლესი შეიღი. ტრაგიკულმა შემთ-ვევამ იმსხვერპლა მერაბ კოსტავა, აღ-მნიანი, რომლის სახელთანაც განუყოფლად დაჟავებული ქართული ეროვნული მოძრა-ობის გამოცოცხლება და აღმავლობა XX სა-უკუნის მეორე ნახევარში. მერაბ კოსტა-ვას როლს უსაზღვროდ აღმაღლებს ის გარე-მოება, რომ მისი მოღვაწეობის უღიღისი ნა-წილი ემთხვევა საქართველოში გაბეგბული ტრავლიტარობის ეპოქას, როდესაც ორმოქ-საღური იდოლოგიიდან ოდნავი გადახვევა კი სიგაიისა და თვითმკვლელობის ტრედა-სად აღიქმებოდა გულგრილობა გათანაულ საზოგადოებაში. მერაბ კოსტავა იყო აღა-მნიანი, რომელიც ყველა პატროსან ქარველ-ში იწვევდა უსაზღვრ სიყვარულსა და პა-

ტივისცემას. მისი მოღვაწეობის უმთავრესი კრედი იყო ქართული ეროვნული მოძრაობის სიწმი-ნე, სიძლიერე და ერთიანობა - უკიდე-ღი პირობა საქართველოს გაბეგბებისა და სრული დამოუკიდებლობის მოპოვებისა. მე-რაბ კოსტავას ცხოვრება არის ერისადმი უწმინდესი სამსახურის ვეშმარიტი მაგალი-თი. ქართველი ერთი არასდროს არ დაივიწყებს მის წმინდა სახელს. ჩვენ გამოვქვამთ რწმენას, რომ მერაბ კოსტავა და მის მიერ ღირსულად განვლილი ცხოვრების გზა იქ-ნება ის ჩაუქრბელი ღამიარე, რაც ყოველ-თვის გაუნათებს გზას ქართულ ეროვნულ მოძრაობას.

ივანე ჯავახიშვილის საზოგადოება

დაბადების ღელ და გმირული ტროსთან ერ-თად "შავდებო" ეძღერა. მღეროდა მერაბი მთელი გატაცებით, მონღობით... საოცა-რი წუთები განგვატყვიან... რა ბედნი-ერები ვიყავით იმ წუთში, როცა გაღიმი-ბულს და ბედნიერს ვხედავდით!

ციცილო მოლაშვილი-დათუკიშვილი

რედაქტორის მაგიერ კახაბერი კახაბე
სარედაქტორო კოლეგია: ანზორ აბუხანდაძე, გუპა აფაძიძე,
იოსებ განძილაძე, თამარ ჩხეიძე, ზურაბ ჭავჭავაძე
საზოგადოების ღრუბითი მისამართი: ღანაჩისკის 2, 111 საზოგ: 93-39-82